

Lei, leer en inspireer
Lead, learn and inspire

MENSLIKE HULPBRONBESTUUR
UITDAGINGS VIR SKOOLBESTUUR

2017-08-26
Johan H Kruger

SKOOLHOOF AS HULPBRONBESTUURDER

Handleiding vir Skoolbestuur
MSM

Chapter 12.6: Advertising and filling of posts

- **Adisionele inligting beskikbaar by**
<https://www.msmonline.co.za/registration/login/>
(Online Manual for School Management)

LEI, LEER EN INSPIREER / LEAD, LEARN AND INSPIRE

SKOOLHOOF AS HULPBRONBESTUURDER

SA Skolewet 84 van 1996(SASW) (Art 16A)
Personnel Administrative Measures (PAM)

- Doeltreffende gebruik van beskikbare hulpbronne (SASW 16A).
- Departementshoof (Hoof vd PDO) bystaan met die hantering van dissiplinêre aangeleenthede wat met opvoeders en ondersteuningspersoneel in diens van die DH verband hou (SASW 16A).
- Die bestuur van alle personeel en ondersteuningspersoneel (PAM, 2016. 3.1.1,2).

LEI, LEER EN INSPIREER / LEAD, LEARN AND INSPIRE

WIE IS 'N WERKNEMER?

- **Wet op Basiese Diensvoorwaardes (Art 10.1)**
- 'n Persoon wat vir 'n ander persoon werk of aan 'n ander persoon dienste lewer, word geag 'n werknemer te wees indien,
 - (a) sy of haar werkwyse of werkure aan beheer of leiding onderworpe is;
 - (b) hy of sy deel van die werkgewer se organisasie uitmaak;
 - (c) hy of sy oor die vorige drie maande minstens 40 uur per maand vir die ander persoon gewerk het;
 - (d) hy of sy ekonomies van die ander persoon afhanklik is;
 - (e) hy of sy van sy of haar gereedskap of werktoeusting voorsien word; of
 - (f) hy of sy vir slegs een persoon werk of aan slegs een persoon diens lewer.

LEI, LEER EN INSPIREER / LEAD, LEARN AND INSPIRE

PERONEEL BY OPENBARE SKOLE

Aantal onderwyers in diens van POD	Aantal onderwyers in diens van BL	Aantal admin personeel in diens van POD	Aantal admin personeel in diens van BL	Aantal algemene assistente in diens van POD	Aantal algemene assistente in diens van BL
16	14	2	3	3	6 + 6 Klasassistentie
23	35	2	6	4	3 + 17 Klasassistentie
52	18	3	3	8	9
27	14	1	2	0	5
26	22	3	4	5	7
39	30	3	4	7	2 + 14 Klasassistentie
32	22	2	5	5	9
46	31	0	10	0	12

LEI, LEER EN INSPIREER / LEAD, LEARN AND INSPIRE

IMPLIKASIE VIR SKOOLBESTUUR

- U personeel word aangestel onderhewig aan
 - Verskillende wetgewing
 - Grondwet
 - Wet op Indiensneming van Opvoeders 76 van 1998
 - Wet op die Basiese Diensvoorwaardes, 75 van 1997
 - Staatsdienswet, 103 van 1994
 - verskillende werkgewers onder dieselfde bestuurder.
- Daar word dan ook van die personeel verwag om dieselfde werk te verrig.

LEI, LEER EN INSPIREER / LEAD, LEARN AND INSPIRE

GRONDWET

- Elke burger het die reg om vrylik 'n bedryf, beroep of profesie te kies. Die beoefening van 'n bedryf, beroep of profesie kan deur die reg gereguleer word (Art. 22).
- Elkeen het die reg op billike arbeidspraktyke (Art. 23).

LEI, LEER EN INSPIREER / LEAD, LEARN AND INSPIRE

WET OP INDIENSNEMING VAN OPVOEDERS

- Van toepassing op alle opvoeders wat in **departementele poste** aangestel is.
- **Doel:** Voorsiening vir die indiensneming van onderwysers deur die Staat, diensvoorwaardes, dissipline, aftrede ea. maatreëls m.b.t. Onderwysers.
- PAM is een van die regulasies wat i.t.v. dié wet geproklameer is.

LEI, LEER EN INSPIREER / LEAD, LEARN AND INSPIRE

STAATSDIENSWET

- Van toepassing op **administratiewe personeel** en **algemene werkers** wat deur die **PDO**, (Staat) in diens geneem word.
- **Doel:** Organisasie en administrasie van die openbare dienste van die RSA, regulasie van diensvoorwaardes, dienstermyn, dissipline, aftrede en ontslag van persone in diens van die Staat.

LEI, LEER EN INSPIREER / LEAD, LEARN AND INSPIRE

WET OP DIE BASIESE VOORWAARDES VIR INDIENSNEMING

- Van toepassing op **alle Beheerliggaam aanstellings.**
- **Doel:** Reg op billike diensvoorwaardes

LEI, LEER EN INSPIREER / LEAD, LEARN AND INSPIRE

HOE RAAK DIË WETGEWING ONS?

- Werkgewer
- Kontrakte
- Vergoeding
- Dissiplinêre optrede
- Werkslading
- Verlofvoordele
- Prestasiebeoordeling
- Pligtestaat
- Oortyd
- Unie lidmaatskap
- Stakings
- Aftrede
- Dispute

LEI, LEER EN INSPIREER / LEAD, LEARN AND INSPIRE

VERGELYKING TUSSEN WETTE

LEI, LEER EN INSPIREER / LEAD, LEARN AND INSPIRE

VERGELYKING TUSSEN WETTE : Werkgewer

WIO	WBD	SDW
Hoof van die POD Skedule 2 WIO 	Skool se beheerliggaam Art 20(4) SASW	Hoof van die POD

LEI, LEER EN INSPIREER / LEAD, LEARN AND INSPIRE

VERGELYKING : Kontrakte

WIO	WBD	SDW
<ul style="list-style-type: none"> • Geen getekende kontrak met die werkgewer nie. • Aanstellingsbrief dien as verbintenis. • PAM dien as riglyn 	<ul style="list-style-type: none"> • BL moet kontrak opstel kragtens WBD. • Werksomskrywing • Diensvoorwaardes: Werksure, verlof, besoldiging, oortyd 	<ul style="list-style-type: none"> • Geen getekende kontrak met die DH. • Aanstellingsbrief dien as kontrak

LEI, LEER EN INSPIREER / LEAD, LEARN AND INSPIRE

VERGELYKING : Vergoeding

WIO	WBD	SDW
<ul style="list-style-type: none"> • Salarisse en ander diensvoorwaardes word bepaal deur die MBO • Onderhandel in RAVO & PSCBC 	<ul style="list-style-type: none"> • Word bepaal deur die BL. • Onderhandelinge? • Glyskale? • Pensioen bydrae/ Voorsieningsfonds • Mediese fonds subsidie, Behuising • Minimum loon R20/u 	<ul style="list-style-type: none"> • Salarisse en ander diensvoorwaardes word bepaal deur die Minister van Staatsdiens en Administrasie • Onderhandel in GPSSBC & PSCBC

LEI, LEER EN INSPIREER / LEAD, LEARN AND INSPIRE

VERGELYKING : Werkslading

<u>WIO</u>	<u>WBD</u>	<u>SDW</u>
PAM Hoofstuk A dien as riglyn By skool wees minimum van 7 ure (80 ure vir professionele ontwikkeling buite kontaktyd)	Beginsel- werk 45 uur per week in 5 dag week (9ure) 6 Dag week – 8 uur/dag (5 ure gewerk – 1 uur ete)	Bespreek en ooreengekom met die bestuurder van die werknemer

LEI, LEER EN INSPIREER / LEAD, LEARN AND INSPIRE

VERGELYKING : Oortyd

<u>WIO</u>	<u>WBD</u>	<u>SDW</u>
PAM C-5 Opvoeders wat onderrig gee /uur of voltydse opvoeders oortyd /uur Salariskerf (OSD) 108 ÷ 900 NB : PAM 5.2.1 praktyk moet uitfaseer	Maks 3 uur per dag Maks 10 uur/week Betaling 1,5 X salaris Sondag X2 Nagwerk (na 18:00 en voor 06:00) – skoftoelaag of tyd af	$C = T \times 1,5$ $T = (A \times 7 \div B) \div 365$ A= Salaris B= Aantal ure voorgeskryf om te werk

LEI, LEER EN INSPIREER / LEAD, LEARN AND INSPIRE

VERGELYKING : Oortyd

<u>WIO</u>	<u>WBD</u>	<u>SDW</u>
Riglyn vir vrywillige addisionele werk Jaarlikse basiese salaris ÷ 1800 (uur) or Jaarlikse basiese salaris ÷ 225 (dag) [PAM: C-7] (Riglyn vir Art 38A)		

LEI, LEER EN INSPIREER / LEAD, LEARN AND INSPIRE

VERGELYKING : Dissiplinêre optrede

WIO	WBD	SDW
Artikel 17 en 18 van WIO <ul style="list-style-type: none"> • 17- Ernstige wangedrag • 18-Wangedrag • Sanksies in Hfst. 5 van WIO 		<ul style="list-style-type: none"> • Werkgewer moet sorg vir regverdige dissiplinêre prosedures daarstel • Werknemer moet bewus wees wat aanvaarbare optrede is

LEI, LEER EN INSPIREER / LEAD, LEARN AND INSPIRE

VERGELYKING : Griewe / Dispute

WIO	WBD	SW
<ul style="list-style-type: none"> • Raad op Arbeidsverhoudinge in die Onderwys (RAVO) • Arbeidshof 	<ul style="list-style-type: none"> • Kommissie vir Bemiddeling en Arbitrasie (KVBA) [CCMA] • Arbeidshof 	<ul style="list-style-type: none"> • Kommissie vir Bemiddeling en Arbitrasie (KVBA) • Arbeidshof

LEI, LEER EN INSPIREER / LEAD, LEARN AND INSPIRE

VERGELYKING : Verlofvoordele

WIO (PAM)	WBD	SDW
<ul style="list-style-type: none"> • Normale siekverlof 36 dae in 3 jaar • Ekstra dae - PILIR • Bevallingsverlof -4 maande (Betaal) • Aanneming (<2jaar) 45 werksdae • Familie (DPS) - maks 12 dae • Unie - 12 dae 	<ul style="list-style-type: none"> • 21 dae per jaar. • Siekte - 1 dag vir elke 26 werksdae. • Bevallingsverlof - 4 maande (Onbetaal - eis by UIF) • Gesinsverlof - 3 dae per jaar 	<ul style="list-style-type: none"> • 22-27 werksdae - minstens 10 dae aaneenlopend, 5 dae in skooltyd. • 36 dae siek verlof in 3 jaar. Ekstra - PILIR • Studie (3/ module) Eksamen (dag vir dag) (Bewyse)

LEI, LEER EN INSPIREER / LEAD, LEARN AND INSPIRE

VERGELYKING : Verlofvoordele

<p>WIO</p> <ul style="list-style-type: none"> Studie – 3 dae / module. Eksamen-Dag vir dag (Bewyse). Ombetaald – 120 dae Jaarlikse verlof – skoolvakansies. 	<p>WBD</p> 	<p>SDW</p> <ul style="list-style-type: none"> Sport en kultuur 10 / 15 nasionaal. Bevallingsverlof – 4 maande (Betaal). Pre-nataal – 8 dae Aanneming (<2jaar) 45 werksdae Sport en kultuur 10. Unie – 10 dae.
--	---	---

LEI, LEER EN INSPIREER / LEAD, LEARN AND INSPIRE

VERGELYKING : Prestasiebeoordeling

<p>WIO</p> <p>IQMS PV1 – 7 Areas PV2- 10 Areas PV 3, 4 – 12 Areas</p> <p>Doel : Professionele ontwikkeling?</p>	<p>WBD</p> <ul style="list-style-type: none"> Watter meet-instrument word gebruik vir BL-aanstellings? Is dit onderhandel? Staan dit in hul kontrak? Wat is die doel met die beoordeling? 	<p>SDW</p> <p>PMDS – 12 Areas</p> <p>Doel : Professionele ontwikkeling?</p>
--	--	--

LEI, LEER EN INSPIREER / LEAD, LEARN AND INSPIRE

VERGELYKING : Diensbeëindiging

<p>WIO (Hfst. 4)</p> <ul style="list-style-type: none"> Aftrede Ontslag Bedanking (90 dae kennis gee) kan minder as werkgewer dit goedkeur. 	<p>WBD</p> <ul style="list-style-type: none"> Kennis tydperk >6mnde – 1 week 6-12 mnde - 2 weke 1 jaar + - 4 weke 	<p>SDW</p>
---	--	---

LEI, LEER EN INSPIREER / LEAD, LEARN AND INSPIRE

UNIE LIDMAATSKAP

- **GRONDWET (Vryheid van assosiasie)**
- **Art 23 (2) Elke werker het die reg om –**
 - (a) 'n vakbond te stig en daarby aan te sluit;
 - (b) aan die bedrywighede en programme van 'n vakbond deel te neem; en
 - (c) te staak.

LEI, LEER EN INSPIREER / LEAD, LEARN AND INSPIRE

STAKINGS

- **BESKERMDE STAKING** – Slegs as daar 'n dispuut met die werkgewer is en dit nie in die onderhandelingsrade bygelê kon word nie.
- **NB : Personeel in BL poste kan nie aan stakings deur WIO- en/of SDW-werknemers deelneem nie – hulle werkgewer is nie die Staat nie**

LEI, LEER EN INSPIREER / LEAD, LEARN AND INSPIRE

SAMEVATTING

- **Maak seker van die eise van die wetgewing**
- **Verseker dat alle kontrakte voldoen aan wetlike voorskrifte.**
- **Werkverdeling.**
- **Nie net "Hire" en "Fire" nie – volg voorskrifte.**
- **Fyn trap**

LEI, LEER EN INSPIREER / LEAD, LEARN AND INSPIRE

DANKIE

- Dankie vir die geleentheid
- Sterkte met u groot taak

LEI, LEER EN INSPIREER / LEAD, LEARN AND INSPIRE

BRONNE

- <http://www.labour.gov.za/DOL/downloads/legislation/acts/basic-conditions-of-employment/Act%20-%20Basic%20Conditions%20of%20Employment.pdf>
- <http://www.labour.gov.za/DOL/legislation/acts/basic-guides/basic-guide-to-overtime>
- <http://www.labourguide.co.za/conditions-of-employment/389-hours-of-work-and-overtime>
- http://www.dpsa.gov.za/dpsa2g/documents/cos/2015/17_10_p_22_01_2015_Determination_Directive.pdf
- <https://www.msmonline.co.za/registration/login/>
(ONLINE MANUAL FOR SCHOOL MANAGEMENT)

LEI, LEER EN INSPIREER / LEAD, LEARN AND INSPIRE

BRONNE

- Determination and directive on leave of absence in the public service, August 2012 Minister for the public service and administration
- *Gauteng Department of Education. 2005. New leave dispensation for employees appointed under the Public Service Act 103 of 1994. Circular 50 / 2005. 7 November 2005*
- RSA 1996a. South African Schools Act 84 of 1996. Government Printers: Pretoria
- RSA 1995. The Labour Relations Act 66 of 1995. Government Printers: Pretoria
- RSA 1994. Public service act 103 of 1994. Government Printers: Pretoria
- RSA, 2016. Personal Administrative Measure. Government Printers: Pretoria

LEI, LEER EN INSPIREER / LEAD, LEARN AND INSPIRE

BRONNE

- <http://maroelamedia.co.za/nuus/sa-nuus/nuwe-minimum-loonvasgestel-dan-van-krag/>
- https://www.gdeadmin.gdeadminmissions.gov.za/schools_view/default.aspx?uid=663484&rid=4&s_id=504674&sc_id=700260406&sc_p=2
- <http://www.education.gov.za/LinkClick.aspx?fileticket=x15jY96ACTA=&...>
- Roos, C. <http://hsf.org.za/resource-centre/focus-chapters/focus-56-chapters/public-school-governance-in-south-africa>

LEI, LEER EN INSPIREER / LEAD, LEARN AND INSPIRE